

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Med ranjenci.

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 30. junija, 1913.

Na potu v bolnišnico.

S prijateljem Mlakarjem iz Ljubljane, ki se je te dni mudil v Belgradu, napotila sva se v vojno bolnišnico, da obiščeva tam gosp. dr. Oražma in eventualno tudi gospoda dr. Šlajmerja, kakor tudi naše srbske brate, trpeče od ran, dobljenih od »bratske« bolgarske roke.

Sreča je nama bila mila. Sedla sva v prvi tramvajski voz proti Slaviji in v vozu sva dobila g. dr. Šlajmerja, ki je bil tudi namenjen v svojo bolnišnico.

Na križišču Studeničke ulice smo izstopili ter šli mimo Cvetnega trga v III. rezervno bolnišnico (prej III. belgrajska gimnazija) med živahnim pogovorom.

Gosp. dr. Šlajmer me je posebno opozoril na to, v kakih veliki potrebi se nahajajo ubogi ranjenci.

Ljuti boji na macedonskih tleh, kjer sta obe armadi, srbska in bolgarska, skušali vzdržati prvenstvo slovanskega orožja na Balkanu, imeli so za neizogibno posledico, da je v razmeroma kratkem času padlo mnogo večje število borilcev kot v balkansko - turški vojni.

Vsled tega so že sedaj vse bolnišnice prenapolnjene in zdravnikov primanjkuje.

Gosp. dr. Šlajmer se je nahajal na dopustu v Tridentu na Tirolskem in vsled tega je prejel brzojavko od srbske vlade šele čez tri dni po oddaji. Čim je brzojavko prejel, je takoj odšel v Belgrad, niti ni imel časa, da bi si mogel pripraviti svoje stvari. Tudi g. dr. Oražen zastupil je bolno svojo gospo soprogo, čim je izvedel, da ga kliče človekoljubna država k pomoči potrebnim srbskim bratom.

Opozoril sem g. dr. Šlajmerja na postopanje čeških zdravnikov, ki so se — glasom belgrajskih časopisov — odzvali v zelo pičlem številu prošnji srbske vlade.

Gosp. doktor je opravičeval svoje češke kolege, češ, da še pridejo in nimajo proti Srbom nikakih antipatij.

Pozneje sem tudi izvedel, da je že sedaj prispelo na Srbsko sedem čeških zdravnikov, na Bolgarsko pa le trije.

Srbska sanitetna služba, pravil mi je gosp. dr. Šlajmer, je sedaj mnogo manj preskrbljena s potrebnimi lečili in drugimi stvarmi, kot prej, ker se je že vse porabilo. Nujna pomoč človekoljubnih dobrotnikov le edina v stanu blažiti bedo ranjenih borilcev.

Velezaslužni gosp. ravnatelj Iv. Hribar, je obljubil storiti potrebne korake, da se čimprej začne z nabiranjem darov za ranjene jugoslovanske brate Srbe. Naj bi njegov ple-

meniti čin našel dovolj odmeva v sr- cih Slovencev.

Kdor hitro da, dvakrat da.

V Zagrebu se je v par dneh nabra- lo perila in lekov za okolo 5000 ranjencev.

Naši zdravniki so stalno na delu, niti potrebnega nočnega počitka si ne privoščijo v zadostni meri.

V bolnišnici.

Med pogovorom dospeli smo v bolnišnico.

Gosp. dr. Oražen je bil ravno v operacijski sobi, kjer je izvrševal neko operacijo. Vsled tega ga nismo hoteli vznemirjati, a čim je izvedel, da sva v bolnišnici, prihitel je takoj k nama in naju prijazno pozdravil, izražajoč nado, da se še kaj vidimo.

Gospa Radosavljevič, predsed- nica bolnišnice, je bila tako ljubez- niva, da je meni in mojemu prijatelju s brezprimerno prijaznostjo razka- zala sobe ranjencev in nama podala razna pojasnila.

V sobi, kjer je bilo prej 25, je sedaj 35 postelj in tako je po vseh bolnišnicah pomnoženo število ran- jencev.

Splošno so vsi ranjenci najboljše razpoloženi in belgrajske dame se trudijo z vidnim uspehom lajšati bo- lečine nedolžnim žrtvam bolgarske sebičnosti.

Bolgarski ranjenec.

Gospa predsednica naju je po- sebno opozorila na bolgarskega ran- jenca, ki je ležal v kotu proti oknu v I. nadstropju.

»Kako si bratko? Ovt gospoda su takodje naša brata Slovenci, ali ovi neče da pucajo na nas, kao vi Ova gospoda so novinarji, koji pišu novine, razumeš - li bratko?«

Tako je odgovorila s prijaznim smehljajem gospa Radosavljevičeva moza kakih 32 let.

Ranjenece naju je gledal smeh- ljaje.

V tem pristopi k njegovi postelji prostovoljna postrežnica neka bel- grajska gospa, zelo postavna žena, in pravi, da se ji je Bolgar zelo pri- kupil in vzbujal večkrat s svojim pri- povedovanjem splošen smeh med ra- njenci.

Ranjenece se nasmeje rekoč:

»Laže, baba, laže!«

Vsi smo se smejali njegovi pro- stodušnosti in gospa je smejoč se pripomnila, češ, da jo vedno imenuje »babo.«

Vprašal sem ga v srbskem je- ziku, kako se imenuje, a ni me raz- umel, dokler ni tudi gospa predse- dnica ponovila še enkrat moje vpra- šanje.

Ilče Zlatov iz okolice Stare Zagore, odgovoril je napol resno, napol smejoč se.

Nato mi je pripovedoval o svojih ranah, ki jih je dobil pri Štipu. V noči od 16. (29.) na 17. (30.)

junija dobili so povelje pripraviti se za napad na srbsko vojsko.

Slučajno se je nahajal med pred- stražami.

Ob 3. uri se je začel splošen na- pad na srbske pozicije. Bolgari, ki so sovražnika iznenadili, so začetkoma dobro napredovali, toda Srbi so kmalu dobili pomoč in takrat se je začel na obeh straneh ljut boj.

Ranjeni Bolgar je iz 30. bolgar- skega pešpolka, ki je napadal skupno z 10. bolgarskim polkom. Srbska ar- tiljerija je bljuvala strahovit ogenj na Bolgare in Zlatov karakterizuje ta kritičen moment z naslednjimi be- sedami:

»Vsički izbiti... Az izbegal... Vrglihme puški i izbegasmo...« (Po naše bi se reklo: Vsi pora- ženi, spustili smo se v beg... Vrgli smo puške proč in pobegli...)

Dvajsetorica njih se je ustavila na široki poljani, poseti z mrlici in ranjenci, med njimi tudi Zlatov. Dvignili so puške v zrak v znamenje, da se predajo, a v tem prifrči od srbske strani šrapnel, ki se razletel ne- daleč od Zlatova in ga rani na roki in nogi. Njegove druge so odvedli srbski junaki, a njega je pobral srbski sanitet.

»Ali pa veš tudi, bratko, kdo je kriv tvojih ran?« sem vprašal Zla- tova, tikajoč ga, kakor je običaj v srbskem narodu.

Molčal je, morda ni razumel mojega vprašanja, zato sem nadalje- val:

»Tujec, kralj Ferdinand koburški na bolgarskem prestolu.«

Zamrmral je z globokim vzdih- om, kakor bi hotel reči: »O pojde, pojde!«

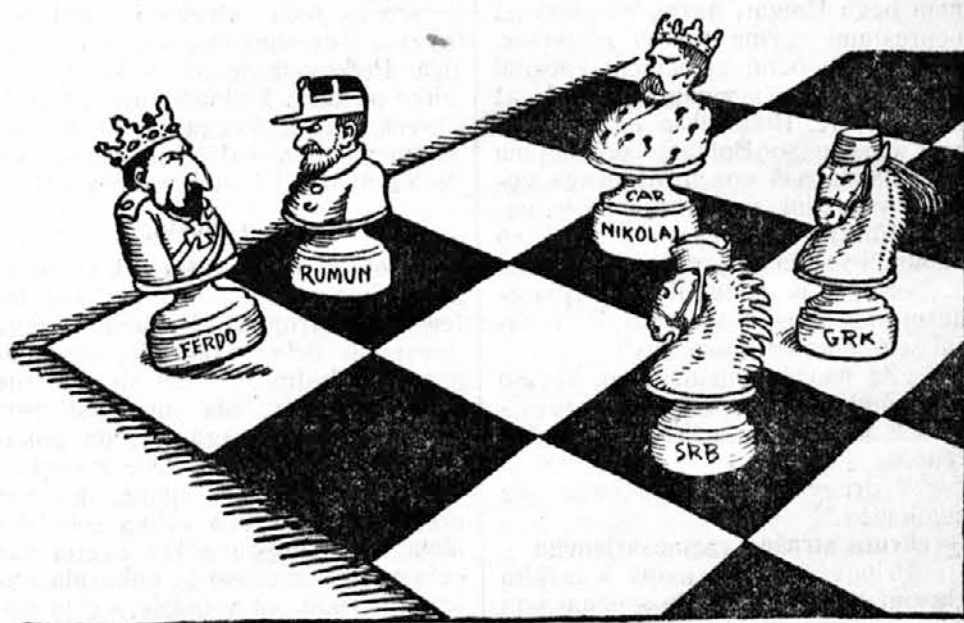
Po kratkem molku pravi:

»Srbite i Blgari edno su. I Srbi celuvat krst i Blgari celuvat krst. I Srbi, i Blgari su brata.«

»Tako je!« pritrdili smo vsi.

Poleg Bolgarov ležal je srbski

Neizogibni šah-mat.

ranjenec, na katerega prsih se je še lesketalo bolgarsko odlikovanje za srbsko pomoč pri Drinopolju.

Slučaj je nanesel, da sta se oba, Srb in Bolgar, ki se nahajata skupno sedaj v srbski bolnišnici, spoznala pod Drinopoljem, kjer sta se skupno borila proti Turkom, a danes ležita skupno v bolečinah, dobljenih od bratov.

Da: Srbite i Blgari edno su, a Koburg in Kadjordjevič, niso jedno.

Turški ranjenec.

V nasprotnem kotu sobe leži mohamedanec, h kateremu me je vo- dila prijazna gospa Radosavljevi- čeva, pripovedujoč mi, da je ta ra- njeni Turčin srbski podanik in srbski vojak ter se je junaka boril tudi proti Turkom, za kar je bil odliko- van, v bitki pri Kumanovem pa je bil lahko ranjen.

Sedaj se je boril proti Bolgarom

in je bil na Crnem vrhu opaljen o granate.

Vprašal sem ga, kako se ime- nuje.

»Rašid Alilović,« odgovori tihi in se nasmehe.

Poleg njega je ležal zelo vesele razpoložen srbski ranjenec, ki je pri- pomnil, da je Turček zelo pobožen in ima zelo rad Alaha in Mohameda, za Srbe pa je jako navdušen, ker med njimi živi njegova rodovina že oé nekda.

Srb, ki je ušel iz bolgarskega jetni- štva, bil čudežno rešen gotove smrti.

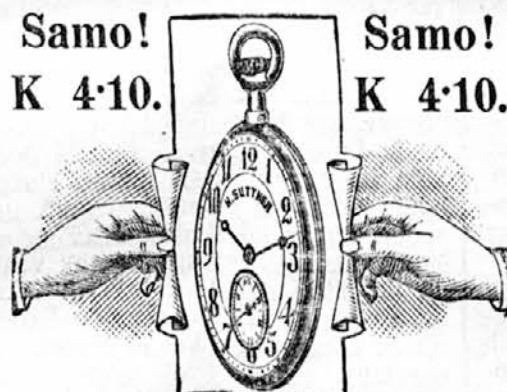
Ker je bil drug Turčina tako zgovoren, vprašal sem ga, kje je bil ranjen in kam.

»Ranjen sem v stegno leve noge,« pripoveduje. »17. (30.) junija v bitki pri Štipu, poglejte!« V tem odkrije odefo in pokaže — kakor leš- nik veliko — odprtino na gornjem delu stegna. »Kroglica mi je zdrobila tukaj kost,« nadaljuje, »in prešla na

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Samo! K 4-10.

Samo! K 4-10.

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk. jako dobro idoča samo K 4-10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastoj in poštne prosto.

Lastna prot. tovarna ur v Švici.

:: Tovarniška znamka „IKO“. ::

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalle.)

Rošegijski premorejo milijone in milijone, in polovica teh milijonov je last gospoda Gilberta, padlega pri Rejšofenu... Res je sicer, da je mala Gilberta nezakonsko dete... Toda nezakonski otroci podedujejo vse eno, samo če so pripoznani! Njihova mati je oskrbnica premoženja, dokler ne dosežejo svojega enaindvajsetega leta... To pomeni, da bo skozi vseh teh enaindvajset let v hiši morda petdeset tisoč frankov letne rente — morda pa še več...

In Olimpija je snovala svoj račun:

»Prihraniti vsako leto kakih trideset tisoč frankov... Še vedno bi ostalo dovolj, da bi mogli živeti po knežje in vzgojiti punico kakor princico. Na koncu te dobe bi tvorili ti prihranki cel milijon, ki bi bil pravcata last Marte Lemetrove...«

Olimpija je zavzdihnila od pohlepa:

Kakšna sijajna partija za Teo- dorja bi bila ta mala Marta!

Kakor nalašč zani, ki ga je bilo tako težko pripraviti do kakršnega- koli resnega dela!

Če bi se ta preklicani Teodor potrudil le malo in se priljnil srčkani

Marti — niti dvoma ni, da se zaljubi vani do obožavanja.

Živeti negovanemu in oboževa- nemu, imeti denarja vedno polne že- pe, živeti kakor kralji med ženo in materjo (gospa Olimpija se je štela že naprej takisto v to družbo) in ko- pičiti med tem denar, dokler ne nara- ste do milijona — eh, to bi bila usoda!

Teodor je ta hip pravkar opasal svojo novo sabljo, rekoč si, da je te- ga razgovora zdaj dovolj in da je čas iti po drugih opravkih ter se osolniti v občudovanju drugih deklet.

»Teodor,« ga je ustavila mati, »pojdi malo z mano.«

»Kam?«

»Boš že videl.«

Ko sta bila na bulvarju, je pono- vil:

»Tak kam pa vendar greva?«

»Stopiva tiale, v kavarno.«

»V kavarno?... Po čemu ne- ki?«

»Da se nekaj pomeniva.«

»Ali se ne moreva pri tebi?«

»Nočem, da naju Marta sliši.«

Ves radoveden je šel z njo. Sed- la sta k prazni mizi in si naročila ne- kaj malega.

»No?... Kaj bo dobrega?«

»Oče njene male je mrtev.«

»Ah! Kako veš to, ko pa ne po- znaš moža... saj si mi vendar sama dejala...«

»Poznam ga; samo hotela nisem, da bi vedel ti, kdo je.«

»Zakaj ne?«

Bila je skrivnost med Marto in med mano.

»Skrivnost... zakaj?«

»Tisti gospod je bil strogo pre- povedal Marti, povedati njegovo ime.«

»Tisti gospod... prepovedal... Ali je bil kak princ?«

»Ne princ, samo grof... grof iz našega kraja... Gospod Gilbert de Rošegi... iz tiste rodbine Rošegij- skih, ki sem ti toliko pravila o njih, muček moj.«

»Mhm!... To so bogatini, ali ne?«

»Da, lahko se reče.«

»Tak tisti Rošegi se je spečal z Marto... pa je umrl potem?«

»Padel je pri Rojšofenu.«

»In prej nisi vedela tega?«

»Izvedela sem šele zdaj, in vem tudi, česar ti ne slušiš — kako ime- nitna prilika se ti nudi!«

»Kakšna prilika?«

»Postati milijonar.«

»Kdo?«

»Ti.«

Pogledal jo je z osuplimi očmi, v katerih pa se je ob besedi milijonar takoj zasvetil žarek pohlepnosti.

»Ah! Daj no, mama, povej mi to natančneje.«

»Tako, Gospod de Rošegi je mrtev, kaj ne da?«

»Mrtev je, dobro.«

»Zapustil je ogromno premože- nje. Polovica premoženja Rošegijskih je njegova... ogromno, tako ti ora- vim.«

»A kaj briga to mene?... Nje- gov denar vendar ni moj.«

»Le ne sodi prenašlo muček. De- nar ni tvoj — toda namenjen je nje- govi hčeri.«

»Martinemu pamžu?«

»Ki ga je oče priznal, ako nimaš ničesar proti temu.«

»Oh... Oh!... Oh!...«

»Vidiš, zdaj me poslušaj bolje.«

»No, res, Martino dete se bo ko- palo v denarju — a kaj potem?«

»Ali ne bi hotel imeti tudi ti ne- kaj od tega bogastva?«

»Cvenka se človek nikoli ne brani, mama. Samo kako naj nare- dim?«

»Poslušaj, Teodor. Dvajset let bo Marta uživala dohodke svojega otroka. Ti dohodki utegnejo znašati morebiti petdeset tisoč frankov na leto... morebiti pa še mnogo več.«

»Hudirja!...«

»Kaj... ali še vedno ne vidiš?«

»Ne,« je dejal, majaje z glavo skoraj ironično.

»Če bi postal ti oče tega otroka.«

»S tem, da poročiš mater,« je dejal on še bolj porogljivo.

»To se razume.«

Zagrohotal se je na vse grlo.

»Ti ne poznaš zakonov, mama.«

»Kako to?« je prašala, vse pre- plašena nad tem burnim izbruhom veselosti.

»Drugače bi vedela, kar vem jaz — kajti enak slučaj se je že pripetil nekemu mojemu prijatelju. Hotel je poročiti mater nekega otročaja, ki je

bil zelo bogat... in mama mu je od- govorila: — Zelo žal, dravec moj.

Če me ti poročiš, izgubim pravico, uživati premoženje svojega otročič- ka. To je zapisano v zakoniku z ve- likimi črkami. Kdor hoče vleči novce, se ne sme poročiti z drugim.«

»Oh, Teodor, ali misliš zares?«

»Ne le mislim, mama, vem, čisto za gotovo. Tem bolje, ker je punica dodala: — Ostaniva, kakor sva zdaj — to bo boljše zate in zame.«

»Ah!... Ah!... Ah!...«

Po tem trojem vzklilu je do- dala Olimpija vsa poparjena:

»Torej je res tako?«

»Kolikokrat ti naj še povem, da je?«

Tudi na njegovem čelu je zdaj nastala guba, razodevajoča napetost njegovega duha. Zamolklo je pono- vil:

»Če pomislim, da bo imela Marta dvajset let po petdeset tisoč frankov rente...«

»In še mnogo dalje, muček moj; vse svoje življenje jih bo imela, samo če bo znala ravnati. Ako noloži letno vsaj po trideset tisoč frankov, bo še vedno lahko živela po knežje z dvaj- setimi tisoči, ki ji ostanejo...«

»Da, da... to bi bil denar.«

»Milijonček, dravec moj, ne več ne manj.«

»In ta bi bil njen!«

»Popolnoma njen, ne tako, kakor ostalo.«

(Dalle.)

desno stegno, prodrila meso in odšla ven. Padel sem takoj v prvih spopadih, ko so nas Bolgari iznenačili. Naši so se umaknili in Bolgari so jim sledili mimo mene. Naenkrat se ustavijo pred menoj trije Bolgari in dvignejo puške, hoteče me s kopiti potolči na tla in ubiti. V tem prihiteli četrti bolgarski vojak in pravi: »Pusti ga, on ima že dovolj, več ne potrebuje.« Nato so me dvignili in položili na voz, kjer so že ležali trije moji ranjeni drugje. Kmalu so nam prinesli jedi in vode in nam prevzeli za silo rane. Izvedel sem, da imajo nedaleč od našega voza še šestdeset naših vojakov vjetih. Nismo ležali dolgo, ko pridrve v strašnem begu Bolgari nazaj, za njimi pa neprestano grme topovi in puške. Med oglušujočim grmenjem spoznal sem navdušen in zmagošen: Ura! naše vojske. Bolgari so bežali... V tem neredu so Bolgari popolnoma pozabili na naš voz in na druge yozove v bližini, na katerih se je nahajala hrana in druge stvari. Naši so zaplenili vse in nas rešili vjetništva.

»Kaj se je pa zgodilo z ono šestdeseterico srbskih vjetnikov?« vprašal sem v napeti pozornosti.

»Za usodo onih ne vem, ker so nas takoj odpeljali na srbsko prevladišče in nam še enkrat pregledali rane.«

V drugem nadstropju našla sva mladeniča

rekruta strašno razmesarjenega.
Pripovedoval je nama s težkim glasom o svojih ranah in spoznal sem takoj, da ga govorjenje utruja.

Iz njegovih pretgnanih stavkov sem posnel, da je prostak 5. pešpolka 4. bataljona, 2. čete (pešpolk kralja Milana). Imenuje se Miloje Nikolić.

V bitki pri Štipu je bil vjet in mesto, da bi ga Bolgari odvedli v ozadje za bojno linijo k drugim vjetnikom, so ga tolkli z ostrino bajoneta. Težkih ran ima sedem, manjših pa brezštevila.

Na temenu glave mu zija strašna rana od zabodljaja z bajonetom, ki mu je prebil lobanjo, druge rane pa so po hrbtu, po rokah in na vratu. Seže, ko je padel v nezavest, spustijo so ga zverinski vojaki iz svojih rok, še prej pa so mu pobrali 30 dinarjev denarja in še nove opanke.

Bos in ves v krvi je ležal v popolni nezavedi, dokler ga niso našli srbski vojaki.

V bolnišnico v Beograd so ga pripeljali še vedno v nezavedi, dasi je tu in tam odprl oči, a sam in vedel kje se nahaja. Sedaj se njegovo stanje boljše in upanje je, da ozdravi, da bo živa priča bolgarskih grozodejstev.

Črnogorski ranjenec.

V neki drugi sobi je ležal Črnogorec, ki je bil ranjen od granate na Carevem vrhu. Imenuje se Fedor Tomčić iz Pije, prostovoljec Črnogorskega bataljona plamenopijskega. Čim je naju zagledal, dvignil se je takoj in sedel v postelji.

Njegov okrogel, dobrodušen in priprosto-naiven obraz mi ne gre iz spomina. Vedno se je smehljaj.

Povedal je, da ima očeta in še štiri brate v bojnih vrstah proti Bolgarom in zato je odšel tudi on, dasi še nima niti 18 let.

Gospa predsednica mu je pojasnila, da sem novinar, da pride njegovo ime v časopisje. Dobrohotno in naivno je razgovorjal ustne, gledal sedaj name, sedaj na gospo predsednico in v vidni zadregi se je zibal v postelji naprej in nazaj.

Zanimivo je razpravljajal priprost Črnogorec čisto logično zapleteno vprašanje visoke politike. Videl sem, da priprost, nepismen Črnogorec ve dobro kako in kaj je treba storiti.

Poslovala sva se od ranjencev in prijaznih srbskih gospa in gospodičen, zahvalivši se vsem za pojasnila in odšla s pozdravom:

»Srečna vam rana junačka!«
Mars.

Slovenska zemlja.

Rogaška Slatina.

Živimo v času vojske! Ne samo rezultati vojne, ampak tudi osebe, ki igrajo ozir. so igrane v vojni glavno ulogo, nas zanimajo. V drugi balkanski vojni simpatiziramo z Srbi; zakaj! Na to vprašanje nam je že odgovoril »Dan« pač dovolj jasno in točno. Vrhovni poveljnik srbske armade, prestolonaslednik Aleksander je kaj zanimiva, markantna oseba. Imel sem kot domačin priložnost, ga leta 1911 poleti v tukajšnjem kopališču spoznati in opazovati. Pripeljal se je v spremstvu polkovnika Pavloviča — za istinitost imena ne garantiram — v dvoprežni kočiji čez Krapino na Slatino.

Ravnatelj ga je sprejel in ga v imenu vojvodine Štajerske pozdravil. Nakazal mu je v hotelu »nadvojvoda Ivan« stanovanje, kras, opremljeno. Kraljevič je bival incognito v kopališču in tudi zapisnik tujecev je

prinesel izmišljeno ime. Aleksander je napravil utis nerazumno-bolečavega človeka; redno je obiskoval kopelj. Zdravnik mu je bil dr. Simonič. Prestolonaslednik nisi lahko videl v kopališču samem. Večji del svojega bivanja je pohljal v spremstvu adjutanta v bližnjo okolico. Čestokrat je nagovoril bornega kmetiča; ga vprašal za to in za ono. Kraljevič in polkovnik sta napravila utis finega, olikanega gentlemana.

Aleksander je bil srednje velikosti. Hoja mu je bila krepka; samozavestno je nosil glavo pokonci. Obraz je bil koščenega, izrazitega. Drzno so gledale oči liki bistremu pogledu orla. Nosil je škčipalnik. Bil je prosto, toda elegantno obleden. Zvesta spremljevalka mu je bila palica. Polkovnik je pa zelo velike, vitke postave. Fiziognomija je kazala človeka ljubeznivega in zvestega, skrbnega tovariša! Visoka gosta sta ostala menda tri tedne na Slatini!

Novo mesto.

Sokolji 10. avgusta t. l. se združijo slovenski Sokoli v prijazni dolenski metropoli! Pokažimo tega dne svoje delo, svojo silo, svoj napredek! Pridite iz vseh strani širne naše domovine, da manifestiramo skupno za svoje pravice, da pokažemo, da smo narod, ki je sposoben za življenje, da smo ljudje, ki nas prepaja in veže ona velika sokolska ideja, ki je prešinila kot svetel žar celo našo domovino in pokazala našemu narodu pot v boljšo, večjo bodočnost. Velika vrsta telovadcev in telovadk naj priča s svojim nastopom, da sokolsko idejo tudi praktično udeležujemo, da smo se od svojega zadnjega nastopa povzpeli višje, da smo napredovali v dovršenosti telovadbe, da so se naše vrste zdato okrepile in povečale. Najsi so ovire še tako visoke, moč in vstrajnost jih morata podreti! Ne miru in počitka, ampak neumornega dela in vstrajnosti! Ne nazaj, ampak naprej in kvšku! — Na zdar!

Odbor novomeškega »Sokola«.

Iz teškega pašajika.

Pred poldrugim mesecem že, je »Dan« priobčil dopis, v katerem se je pokazalo postopanje župana Žarka v Lescah; a na vsa ta očitanja on ni reagiral s kakim pojasnilom ali popravkom, marveč je težke obdolžitve molče pred javnostjo, kot resnične pripoznal. Izustil je le toliko, da ima cerkvene račune od občinskega odbora odobrene in podpisane. Ta igra pa je prenevarna! Pri takratni občinski seji se je sicer imelo obravnavati o cerkvenih računih, a se je moralo čez to preiti, ker je župan izjavil, da dotičnih računov sploh ni, torej je absolutno nemogoče in neresnično, da bi bili računi verifikirani. Ako sejni zapisnik baje govori o odobrenju računov, se na to ne bo zidal, ker si ga je napravil v lastno obrambo po svoji metodi in zadeva se vzlic temu ni izvršila; tedaj zapisnik ne odgovarja dejanski resnici. Sploh se pa v noviči dejdarja, da občinski odbor v odobrenje teh računov ni poklical in se je predložitev računov zahteval v edini smoter — bilance. — Kje pa so tisti nabrani stotaki, ki so cerkveno popravilo prekosili? Na dalje: Kje je izmed drugih raznih svot, tistih štiristo kron občinskega denarja, pozitivirani pri železnični direkciji, za dovoljenje in napravo vodovoda preko železnične proge? Kje in kak je tisti idealni zapisnik obč. sklepa, s kojim je občina sprejela vodovod v občinsko upravo ter se sklicevale na ta sklep, opomoglo, do vrata zadolženi napravi z 20% naklado do okroglih 1600 K postranskih dohodkov? Po kakih poti se je nabavilo takozvanega »deželnega revizorja« in s tem mistificirano oblast? Odgovorite resnico na stavljena vprašanja po vaši najboljši vesti! Vsa dejstva dokazujejo, da je besda izustena pri sodišču: »jaz storim kar hočem« le resnično — za to služi 10-veljavni priči. To formulo baje priznava tudi dež. odbor ki tako početje nadalje pardonira, ne oziraje se na to, da Žark, kot upravitelj vodovodne naprave v občini, za celo dobo, od kar obstoja vodovoda, niti enega računa ni predložil. Nasproti temu pa je Žark sam izjavil, da ima vodovod do 2400 kron deficita. Ali ni to inperitenten absolutizem, ki se mu ne najde primere? Kje si tedaj slav. deželni odbor s svojim varstvom in nadzorstvom! In kojim časa bo ta — status quo — še trajal? Kdor ima oči, naj spregleda; kdor ima ušesa, naj sliši, in kdor ima v to poklicane možgane, naj razsoja!

Brez naslova! K zadnjim polemikam med »Stražo« in enim naših naprednih listov zaradi podružnice S. P. D. smo dobili od zelo uglednega pristaša dopis, ki se bavi ravno s tem vprašanjem. Da ga tu ne priobčimo dobesedno, imamo dovolj tehtnih vzrokov. V glavnem je vsebina tega dopisa ta, da kaže vso kvarljivost, ki lahko nastane iz takega preklanja. Dopis pa tudi omeja, zasluge »Straže« in klerikalcev baš — in teh jim počemo jemati tudi ne mi — v zadnjih časih. Niso bili oni ravno zadnji, ki so s priznanjem vredno doslednostjo delali proti nemčurskemu pritisku in nemalo pripomogli, da se je tem njih »Blumentag« vse preje, kot posrečil. Vrh vsega, pa je bila ravno »Cirilova« tiskarna v Mariboru, ki je dala ves reklamni — plakati material brezplačno na razpolago. Dopisnik ko nečno daje duška prepričanju, da se je stem rovanjem proti klerikalcem v tem oziru in proti članom podružnice S. P. D. v Rušah, ustrelilo neverjetnega kozla. Če poide to tako dalje, bo nastal i tu popolen razkol, v škodo slovenskim prizadevanjem na Pohorju in v korist našim nemčurjem. (Op. uredn.: Priobčujemo vsebino tega dopisa, dasi smo pripravljeni, da se nam bo zopet od gotove strani očitalo, da pariramo udarce proti političnim nasprotnikom. Smo pa mnenja, da se v takih stvareh naj ne nosi in ne sili političnega naziranja v ospredje, zlasti ne, koder se mu lahko izgne. Est modus...)

Tiško pri Šmarju. (Drzen rop.)

Že dalje časa se je klatilo tod okoli

no hujše. Tudi grozde, ki si je po aprilovem mrazu nepričakovano dobro opomoglo, ne more naprej. Mišlilo se je s kraja, da bo vinski pridelek tako po množini, kot po vsebini izboren. Sedaj pa groze neprestane poplave, kakovost bodoče vinsk letine popolnoma skaziti. V splošnem prevladuje mnenje, da že sedaj treba ponekod 3. do 4. tedenskega solnca, a to toplega, da si za silo opomorejo prideiki, tako poljski, kot vinski. Prav posebno nevesele vesti prihajajo iz Murskega polja, koder je posebno v nedeljo dne 20. t. m. silno razsajal hud vihar. Skraja so bili strašni deževni nalivi, tem je sledil dež pomešan s točo, ki je trpela približno četrte ure, na to pa je kake pol ure silno razsajala suha toča, ki je pobila do malega vse, kar je bilo na prostem. Prav posebno je še razsajala po občinah Vučjavar, Buččavci, Stara — Nova vas in Bunčane. Škoda je seveda velika.

Iz Celja prinaša zadnja »Straža« zanimivo poročilo o ponemčevanju na tamošnji dekliški meščanski šoli: Pridi mi v roke izpričevalo dekliške meščanske šole v Celju. Glej ga! Ime učenke je pisano v nemški kurent — pisavi, pa popolnoma drugače, kakor je pisano v krstnem listu. Namesto »z« je »s« in namesto »a« je »e« in namesto »j« je »i«. Od kod pa ima ta zavod pravico do te nepostavnosti. To je res šola le v namen ponemčevanja. Gospodična učiteljica si na primer dovoli otrokom ukazati da nazivljajo častiljivega »Triglava« z »Dreikopf«. Zakaj ne rajši »Dummkopf«? Mogoče bi pa bilo to za koga drugega bolj primerno!

V Celju je umrl dne 18. t. m. eden najstarejših in najuglednejših tamošnjih meščanov, cesarski svetnik Karl Traun, star 79 let. Bil je dolgo vrsto let predsednik celjske mestne šparkase. Pod njegovim predsedovanjem je tudi začela celjska šparkasa zidati svoje hiše. Tudi v občinskem svetu je bil Karl Traun dolgo časa. Z umrlim Stigerjem sta imela skupaj svojo trgovino.

Iz St. Janža pri Velenju. (Straža laže). Zadnja »Straža« prinaša pod gorajšnjim naslovom iz St. Janža neko notico, v kateri se hoče oblatiti enega naših naprednjakov samo za to, ker je zahteval vstop v cerkev, ki so mu ga pa naši Kristusovi namestniki zabranili s tem, da so — kot sami priznavajo — zaklenili vrata. To je seveda pravo klerikalno ravnanje, vredno takih ljudi, kot se zbirajo po našem farovžu. Laž pa je tim očitnejša, čim klerikalci sami priznavajo, da je dotičnik, ko je našel vrata zaklenjena (?) šel potkrat na okno, da bi se mu odprlo. Tega dejstva ne more ovrči nobeno zavijanje in potvarjanje resnice, saj je vendar vse zbrano občinstvo, ki je poslušalo ravno se vrvečo pridigo, slišalo ono trkanje. Slišal jo je tudi propovednik, ki pa se ni zmenil za trkanje več, kot da je delal nekatere obraze, kot bi bil pojedel pol tucata kislih kumaric, kar je seveda dosti hujše in v prvi vrsti motilo službo božjo. Sicer pa bi našemu preč. gospodu podpis takih notic prav nič ne škodoval, kajti pri nas ve itak vsak, da jih nihče drugi ne fabricira, kot on. Dobro pa bi bilo tako podpisovanje že zaradi tega, ker bi človek potem lahko tudi za svojo osebo, osebno obravnaval — s takim lažnjivcem!

Brez naslova! K zadnjim polemikam med »Stražo« in enim naših naprednih listov zaradi podružnice S. P. D. smo dobili od zelo uglednega pristaša dopis, ki se bavi ravno s tem vprašanjem. Da ga tu ne priobčimo dobesedno, imamo dovolj tehtnih vzrokov. V glavnem je vsebina tega dopisa ta, da kaže vso kvarljivost, ki lahko nastane iz takega preklanja. Dopis pa tudi omeja, zasluge »Straže« in klerikalcev baš — in teh jim počemo jemati tudi ne mi — v zadnjih časih. Niso bili oni ravno zadnji, ki so s priznanjem vredno doslednostjo delali proti nemčurskemu pritisku in nemalo pripomogli, da se je tem njih »Blumentag« vse preje, kot posrečil. Vrh vsega, pa je bila ravno »Cirilova« tiskarna v Mariboru, ki je dala ves reklamni — plakati material brezplačno na razpolago. Dopisnik ko nečno daje duška prepričanju, da se je stem rovanjem proti klerikalcem v tem oziru in proti članom podružnice S. P. D. v Rušah, ustrelilo neverjetnega kozla. Če poide to tako dalje, bo nastal i tu popolen razkol, v škodo slovenskim prizadevanjem na Pohorju in v korist našim nemčurjem. (Op. uredn.: Priobčujemo vsebino tega dopisa, dasi smo pripravljeni, da se nam bo zopet od gotove strani očitalo, da pariramo udarce proti političnim nasprotnikom. Smo pa mnenja, da se v takih stvareh naj ne nosi in ne sili političnega naziranja v ospredje, zlasti ne, koder se mu lahko izgne. Est modus...)

Tiško pri Šmarju. (Drzen rop.)

Že dalje časa se je klatilo tod okoli

par hrvaških delavcev. Ti možakarji pa so se dela dosledno živeli, a se tudi po možnosti izogibali poštene družbe. Ko je 18. t. m. zapustila posestnica Marija Trpin za nekaj časa svoje stanovanje, so ti tiči uporabili ugodno priliko, vdrli v njeno sobo in ji ukradli iz neke omare dveje hranilnih knjižic. Na prvo je bilo naloženih 1200 K, na drugo pa 195 K. Vrh tega je bilo v obeli knjižicah 180 K v gotovini. Po storjenem ropu so izginili tatovi neznano kam.

Maribor. (Odklopanje.) Povodom otvoritve državnega mostu preko Drave v Mariboru, bo, kot smo že javili, baje več odklopanj. Neka oseba se je med drugim pred dnevi tudi izrazila, da dobi baje dosedaj župan dr. Schmiederer za se in svoje naslednike dedno plemstvo. Kaj bo z drugimi, se še v detajlih ne ve, govori pa se, da se bo vsula cela toča redov, travok (?) itd. na najrazličnejše naše mestne očake. Tudi patentirani Nemci, ala Gajšek, Haviček, dr. Orosel itd. bodo baje odklopani. No ja, saj nič ne rečemo, ampak... Radi bi namreč vedeli za nekatere specialne zasluge teh vele-mož.

Vprašanje na c. kr. deželno sodnjo svetnico in predstojnika c. kr. okrajne sodnije gospoda Detitscheja v Mariboru! V civilnem oddelku se izdajajo na slovenske vloge slovenske rešitve, v kazenskem oddelku se pa izdajajo na slovenske vloge izključno nemške rešitve, izvzeti so samo slučajji predlogov na odmero stroškov. Ravno tako so potom slovenskih predlogov vložena nadvaršvena odobrenja skoro izključno nemško rešena! Ko je bil predstojnik c. kr. okrajne sodnije mož nemškega pokolenja, blagi nadsvetnik Liebis, se to ni prigajalo. Gospod Liebis je občeval s strankami tako, kakor to nujno zahtevajo razmere v mariborskem okraju, kjer so Slovenci v veliki večini. Gospod Detitschej tega ne stori. Ali je temu vzrok — nepoznanje narodnostnega razmerja? Pouči se lahko iz ljudskega štetja l. 1910. Ali je temu vzrok njegovo pangermansko ime? Spremeni ga lahko po slovitem vzgledu celjskega kolega Gallingerja. Ali je temu vzrok narodna nestrpnost? Potem mož ne sliši v Maribor. Se v Turčiji in v najpozabljenjših krajih Azije morajo sodniki delati po pravici in resnici, ne pa kakor jim veleval njihovo strankarsko srce.

Selnica ob Dravi. Tukajšnji kaplan g. Božiček je sicer do zadnjega časa dal mir faranom, toda nedeljska pridiga je bila govorjena v tako žaljivem tonu, da smo primorani, se z »gospodom« malo pogledati v javnosti. Ne bomo tokrat zadeve natančneje razmotrivali, opominjamo ga le na dogodke ob priliki občnega zbora Posojilnice v Selnici, kjer je naše značajne kmete s svojim hujskanjem in samotenjem dovedel tako daleč, da so ga morali za lase vleči iz zborovalnega prostora, katerega kljub večkratnemu pozivu takratnega predsednika ni hotel zapustiti. — Opozarjamo Vas, g. kaplan, bodite mirni, sicer Vam ne more nikdo jamčiti, da se zopet pripeti kaj sličnega.

Odsek Marib. Sokola v Selnici ob Dravi priredi v nedeljo dne 7. septembra t. l. ob priliki društvene obletnice veliko ljudsko slavnost pod pokroviteljstvom »Mariborskega Sokola« z javnim nastopom ter prosi slavna sosedna društva, da se na to prireditev ozirajo.

Danes, v nedeljo, ponedeljek in torek

„Otrok Pariza“

Ljudska drama, neoporočena najboljša drama poletne sezijske. Dolgost filma 2400 m, 7 dejanj. Predvaja se 2 uri. Predstave ob 3, 5, 7, 9.

Slepar v samostanu

Naše južno primorje ima prijetno zabavo, ker se je vjel zelo navihani ptiček na nastavljen limanice lepih samostanskih darov. Stvar se je takole zgodila:

»Grof Julius Hanak« naznani svoj poset.

Dne 19. junija je dobil provincial kapucinskega samostana v Zadru prijazno pismo, v katerem mu neki Julius Hanak, grof Hevesvary-Heves, bogoslovec četrtega letnika bogoslovja, iz Jegara naznanja, da pride prihodnje dni na svojem študijskem potovanju v Zadar in da prosi za stanovašišče v samostanu, ker tako žele njegovi predstojniki. Bogoslovcu se namreč ne spodobi stanovati po hotelih, kjer so razne skušnjave. Provincial O. de Gradišca je takoj pripravil grofovskemu gostu lepo sobo v stanovanju.

Grof v samostanu.

Dasi v samostanu ni razlike med revnim in bogatim, so se čutili vendar bratje kapucini zelo počaščene, da si je bogoslovec, ki je zapustil

svoj grofovski stan in ničemerost sveta, izvolil njih samostan za svoje bivašče. Zato so mladega bogoslovca dne 2. julija zelo prijazno sprejeli. Bil je lep mlad mož, prav grofovske zunanjosti — oblečen v črno obleko s kolarjem za vratom. Dobil je pripravljeno sobo in poskrbljeno je bilo tudi, da je bila tiste dni miza bratov in očetov kapucinov dobro preskrbljena z jedjo in pijačo, ker grof-bogoslovec vendar zasluži, da se mu da kaj boljšega na mizo. Mladi bogoslovec se je kazal zelo po-božnega, hodil je okoli vedno z brevirjem in se je zelo zanimal za verske in druge razmere v samostanu. Ko je pregledal cel samostan in cerkev, je šel tud ven in si je ogledal razne zanimivosti. V pogovorih s provincialom je govoril o kapucinskih samostanih na Ogrskem, ki je vse dobro poznal. Obiskal je tudi zavod sv. Dimitrija, kjer so ga lepo sprejeli in mu priredili pojedino, kajti njegov stric je škof v Jegaru.

Važni znanci.

Poleg teh svojih znancev je imenoval mladi bogoslovec še več važnih oseb. Pravil je, da je bil preteklo leto na evharističnem kongresu na Dunaju, tam se je seznanil z visokimi osebami, med njimi tudi z generalom kopucinskega reda O. Pocičkom de Seggiano v Rimu. Temu generalu je za spomin pisal tudi razglednico, ki jo je provincialni podpisal. Dne 5. t. m. je bil na svoji poti v Zemuniku, kjer je posetil dr. Pulišča, nadškofa in škofa dr. Mahniča. Posebno o Mahničju je pobožni bogoslovec zelo navdušeno govoril in je pravil, da je njegova politika za krščanstvo edina rešitev. S seboj je imel razglednico od nadškofa dr. Pulišča, ki ga je vabil na Olib. Tako je vžival bogoslovec grof Hanak popolno zaupanje in vse ugodnosti samostanskega življenja. Dne 14. t. m. pa je hotel odpotovati na Reko. Ločil se je težko od prijaznih očetov kapucinov — toda pri tem je zapazil, da nima denarja in je prosil provinciala, naj mu posodi 40 kron, dokler ne prejme denarja od strica — škofa.

V frančiškanskem samostanu.

Provincial je posodil bogoslovcu 40 kron — toda kako se je začudil, ko je slučajno zvedel, da se ni peljal na Reko — ampak da je šel v frančiškanski samostan v Zadru, kjer je ostal en dan. — Stvar mu je postala sumljiva, zato se je obrnil na policijo za informacije, od tu pa so vprašali v Jegar.

Odgovor policije.

Policija iz Jegara je odgovorila, da ne hodi po svetu niti grof niti bogoslovec Hanak — ampak slepar po imenu Emerik Herkely, ki je napravil že več sleparij in ga je zasledovalo že dunajska policija. Ob enem je prišel tudi odgovor iz Nemčije iz Monakovega, kjer je izvršil nekaj tatvin. Izkazalo se je, da je slepar hodil po samostanih in da se mu je prav dobro godilo, dočim ga je policija povsod drugod iskala. Tako je bil n. pr. 19. m. m. na Trsatu, 10. t. m. na lki in 9 t. m. na Reki.

Bogoslovec prijet.

Dne 15. t. m. je odpotoval bogoslovec iz Zadra v Šibenik, policija pa mu je bila že za petami. Svoja imena je menjaval n. pr. se je imenoval: Hekely Edler von Arvai, Horvat Edler von Totöscentmiklos, Szillard Ritter von Hanau, grof Majlath in ko nečno grof Hanak. V Šibeniku si je izvolil za svojo žrtev dominikance. Ti so ga tudi lepo sprejeli. Ravno je z njimi dobro jedel in pil — ko je stopila v dvorano policija in ga je prijela. To so gledali menihi, ko so spoznali, kakega sleparja so ravnokar častili — kot grofa. — Prepeljali so ga v Zadar, kjer pa ne bo tako postrežen, kakor v samostanih.

Dnevni prebled

Vsem poštenim Slovincem! Proti »Dnevnu« je zavel od strani drž. policije v Ljubljani zopet boli mrzel veter. Konfiskacije so na dnevnem redu in to za članke, ki popolnoma objektivno slikajo naš položaj. Slišali smo, da imajo gospodje migljati, da mora biti »Dan« vsaj dvakrat na teden konfisciran. Včerašnja konfiskacija je v tem oziru prekosila vse dosedanje in nas je potrdila v misli, da ne smemo pričakovati nikake pravice na onih mestih, kjer vlada samovoljna oblast. Zato se obračamo na slovensko javnost, da nas tem bolj podpira v tem boju. Slabih listov bi gotovo ne konfiscirali — konfiskacije kažejo, da je »Dan« list, ki se ne boji povedati resnice. Konfiskacije so za list najboljše reklama — seveda trpi list materijelno škodo. Naši prijatelji bodo to razumeli in bodo nas podpirali s tem, da bodo širili list in mu pridobivali novih naročnikov.

Ob pol 5. zjutraj je bil včeraš »Dan« konfisciran, dasi je bil že ob 1. po polnoči na cenzuri. Tako vestno nekateri gospodje vrše svojo dolžnost.

Kadar bo »Dan« zopet konfisciran, bodo razobčene po vseh trafikah tablice, ki vas bodo nato opozorile. Kupite takrat »Dan« kakor vsaki dan — tudi če ga ne dobite vsled konfiskacije takoj. Kajti le na tak način se dajo uničiti nakane onih, ki hočejo nas zadušiti za vsako ceno.

Naše naročnike in prijatelje prosimo potrpljenja, ako ne dobe »Dneva« pravočasno. Za njih potrpljenje bo skušal »Dan« svojim naročnikom in prijateljem nuditi vsak dan slik in novic — pripravljala pa se tudi nova zbirka: Skader in Albanija.

Včerašnja konfiskacija je nas tem bolj presenetila, ker doslej še nismo vedeli, da se o razmerah na Koroškem ne sme več pisati. Zagrnuti hočejo namreč tužni Korotan z neprozirnim zagrinjalom, da lahko za njim vrše mirno svoje uničujoče delo. Proti konfiskaciji se bomo pritožili — ako pred sodiščem ne dobimo pravice pojdemo na Dunaj pred parlament — da pokažemo svetu, kako znajo v Ljubljani rabiti \$ 300. Pride čas!

Renegatstvo in idiotstvo. Profesor Herwald je izdal zanimiv spis o tem, kako upliva renegatstvo na narod. Dokazal je iz svojega opazovanja in iz šolskih statistik, da greša renegatstvo in idiotstvo roko v roki. Potomci slavni renegatov so bili slaboumi bebi in duševno nezmožni ljudje. Edina sreča zanje — tako piše ta učenjak — je to, da se v nekaterih državah višje cenijo nego potomci pristnega domačega plemena. Renegati so zato vsakemu narodu le v nadlego. Vzroki slaboumnosti pri potomcih renegatov so najbrže v tem, ker mišljenje in čustvovanje upliva tudi na telo — in tako se renegatu rodi navadno ničvreden zarod, duševno in telesno bolan — kakor da se v otrocih maščujejo grehi očetov. Prof. Herwald ni preiskal naše narodne meje in naše bele Ljubljane. Morebiti bi tudi tu dobil dokazov za svoje trditve.

Na včerašnji odredbi s katero se naznanja konfiskacija »Dneva« je mesto podpisa nekakšna »čacka«. Zakaj se gospod cenzor, vršeč državni dopadljivo delo, ne podpiše? Med pravili o olikanosti je govor tudi o podpisu. Olikanost se tam: nečitljiv podpis znači domislavost. Torej gospod, za drugič prosimo podpisa!

»Avtonomna Macedonija«, to je geslo, ki so ga iz zbirke balkanskih starin izvlekli »prijatelji« balkanskih narodov, da z njegovo pomočjo »rešijo« balkansko vprašanje na ta način, da bi Srbija bila zopet oropana svojih zmag. Z avtonomno Albanijo je bila Srbija oropana zmag nad Turčijo, z avtonomno Macedonijo bi se jo pa hotelo oropati zmag v novi, vsiljeni in vojni in ako bo šlo to tako naprej, bo predlagal morda grof Berchtold enega lepega dne še avtonomijo novopazarskega sandžaka, potem morda avtonomijo vranjskega okrožja prejšnje Srbije itd. tako, da bi končno ostal Srbiji ostal še Belgrad s topčiderskim parkom — toliko, da bi se prof Berchtold lahko izgovarjal, češ, saj mi nismo sovražniki Srbije, saj Srbije nismo uničili, ker smo ji pustili celi Belgrad in še topčiderski park povrhu... Pa z avtonomno Macedonijo ne bo nič, četudi se za njo tako navdušujejo na Dunaju in v Carigradu, ker tega načrta ni mogoče zagovarjati z nobenimi sofizmi. Posebne macedonske narodnosti ni, za katero bi Avstro-Ogrska zahtevala svobodo, kakor je dala svobodo svojim številnim narodom, ki so najbolj zadovoljni od vseh narodov na svetu, a razun tega vedo velike sile prav dobro, kaj bi pomenila avtonomna Macedonija za Balkan. Balkansko vprašanje se mora popolnoma in končno rešiti, tam morajo zavladati evropske razmere, prenehati morajo vsakodnevni politični umori in to je edino mogoče, ako si Macedonijo pravično razdelijo med sabo že urejene balkanske države, ki bodo uredile tudi razmere vsake v svojem delu Macedonije, medtem ko bi v avtonomni Macedoniji vodili notranji in zunanji politiko četaši s puškami in bombami. Seveda, grof Berchtold se za vse to prav malo brijal, on ima pred očmi samo en cilj: oslabiljenje Srbije, ali večno niti Srbije ne bo mogel slabiti, meja bo postavljena tudi tukaj. Ali škodo od njegove protisrbske politike bo trpela država, katere zunanjo politiko tako »spretno« vodi grof Berchtold s svojimi grofovskimi in baronskimi pomočniki.

Iz občinstva smo dobili pritožbo radi pisave nekega lista, češ, da rabi preveč tujk. Mi za svoj list se vedno prizadevamo, da ne rabimo tujk. So pa izrazi, ki se ne dajo drugače povedati, kot s tujko. Lista (onega) pa radi tega ne moremo potipati, ker v tem oziru ni in ne more biti, kakor

rečeno, noben list čist. Vsakemu bi se dalo kaj očitati.

Belokranjska železnica se že bliža počasi svojem koncu. Vsa važnejša dela so že skoraj popolnoma dodelana. Okolica Novega Mesta dobi sedaj vse drugo lice. Kolodvor se je povečal za še-enkratno površino dosedanjega prostora, k staremu kolodvorskemu poslopiju se prizidavajo nova poslopja in kratki peron se je zdatno podaljšal. Iz kolodvora bo zdrčal vlak po strmeh nasipu nad širokim vodovjem Krke v kratek predor in ravno pod novomeškim drevoredom bo zapustil vlak predor in švignil po visokem nasipu čez mogočen viadukt po velikanskem mostu čez Krko in rodovitna Kandijanska tla. — Ravno sedaj se nudi vsakemu ugodna prilika, da si ogleda to zanimivo gradbo. 10. avgusta t. l. bo namreč 25letnica našega »Sokola« in vsak se lahko udeleži te slavnosti in ogleda obenem zanimivosti Novega Mesta in okolice.

Občinski svet v Novem mestu ima dne 26. t. m. ob 7. zvečer redno sejo. Na dnevnem redu so med drugim tudi sledeče važnejše točke: Vabilo »Novomeškega Sokola«, da se mestni občinski odbor udeleži slavnosti 25letnice dne 10. avgusta. — »Slov. Straža« prosi za podporo. — Deželni odbor želi, da bi za zgradbo »Vajenskega doma« v Ljubljani tudi Novo mesto kaj prispevalo. (Ker Novo mesto niti nadaljnih žrtev za obrtno šolo svojih vajencev ne more več prenašati, se bo najbrže predlagalo, da naj slavnij dež, odborniki: dr. Lampe, dr. Pegan, Jarc in tovariši, ki se vozarijo na Dolenjsko h kosilu, svoje dijete vsaj za en mesec odstopijo za »Vajenski dom« v Ljubljani.) — Debata o razširjenju IV. razredne ljudske v V. razredno. — Kar mora občinstvo posebno zanimati, bo morda že to pot končna beseda izpregovorjena, kaj se ima zgoditi s starijim gimnazijskim poslopjem; ali poslopje dobe klerikalci v roke za svoj dijaški konvik, ali ga prevzame mestna občina.

Biciklist jo je poškodoval. 17-letna tovarniška delavka Mar. Dovč je te dni šla po dokončanem delu mirno domov. Nič hudega sluteča je stopala po državni cesti proti Stožicam. Cesta je dovolj široka, in da se je zgodila nesreča, je res velika neprevidnost in brezobzirnost vzrok. Po cesti se je pripeljal biciklist, ki je dekleta podrl na tla s takšno silo, da je zadobila več poškodb. Več previdnosti!

Falotsko zalego pomnožujejo cigani. V noči od 19.—20. t. m. so se zgodile v občini Črnomunjske precejšnje tatvine. Posestnika pri Janezu Juvanu v Novem taboru, pri Gregorju Mauserju in pri Tereziji Tanko v Srednji vasi so pokradli nepotrebnih individui obleko, čevlje in nekatere zlatnine. Ciganili so najbrže cigani.

Drva je cepila in se pri tem težko ranila. Uslužbenka pri tovarniku Pollak v Kranju je cepila drva. Drva niso bila mehka in imela so polno grč; in ravno grča je povzročila, da je sekira odletela in se zasadila v bližino kolena v nogo služkinje. Rana je bila tako opasna, da so morali žensko prepeljati v bolnico.

Justica napreduje. Črnomunjski vratar, po poklicu sodni sluga c. kr. sodišča v Črnomlju, je posetil 23. t. m. naše ljubljansko mesto. A ker se je pa poslužil ta gospod povodom obiska ščipalnika, se je čutil, ko se je opazil v ogledalu, da to vendar ne gre, da bi on bil je vratar. Misli si je, vsaj imamo v Črnomlju tudi sodnike. Skenjeno storjeno, G. vratar se gostom hotela Lloyd in posebno pa zalemu g. Müllerju predstavi kot črnomunjski sodnik. Ali ni to velikanski napredek v justici, ako vslužbeno osebo kar v trenutku postane iz vratarja sodnik? Toda g. Fajfar, bodite oprezní! Imate konkurenco, g. vratar je že postal sodnik, če pride g. »digo« do Ljubljane, zna postati še kaj več kot sodnik in kadar se pa oglasi »Dudkov France«, ta bode hotel postati pa kar »Oberrate«.

Jesenice. V včerašnji članek »Bodimo narodni«, se je urinila na drugi strani nejluba pomota, ki popolnoma preobrne smisel dotičnega stavka. Tam se čita: »Namesto, da bi se v takih slučajih...« takoj za njim na nemški hotel »Triglav« in na »Pošto.« Pravično se ima ta stavek glasiti: »...« takoj za njim na nemški hotel »Kolodvor« in, kar ostane, pride šele v hotel »Triglav« in na »Pošto.« Naj cení, čitatelji oprostite! Hotel »Triglav« je prvi slovenski hotel na Jesenicah in vzlic temu od klerikalcev najbolj sovražena, zato ga našim ljudem najtopleje priporočamo.

Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince priredi v nedeljo 27. t. m. vrtno veselico v gostilniških prostorih restavracije »Amerika na Olincah, pri kateri sodeluje domači tamburaški zbor »Kontrašica« ter je začetek iste ob 4. popoldne in vstop prost. Omenjeno društvo priredilo je

minulo leto veslico, katere čisti dobiček se je plodonosno naložil kot osnovna glavni stavbna sklada za novi gasilni dom, kateri naj bi se čim prej sezidal na Glincah v sredini občine. Ker je potreba gasilnega doma na Glincah nujna, društvo delavno ter se je lanska veselica v vsakem oziru jako častno obnesla, nameni se odbor tudi letos prirediti veselico v isti namen ter s tem čim prej doseči zgoraj navedeni smoter. Z upanjem, da se cenj. občani kakor tudi prijatelji tega prekoristnega društva v nedeljo množično udeležijo ter s tem pokažejo naklonenost društva. Ob enem se naznanja, da bo de na veselici dovolj raznovrstne zabave, ravnotako bode tudi potrebna točna, solidna in cena. Veselica se vrši v vsakem vremenu in sicer na prostornem senčnatem vrtu ali v slučajno slabega vremena v obširnih gostilniških prostorih.

Slovenski javnosti!

Slovenski zdravniki v Srbiji — njim na čelu dr. Edo Šlajmer in dr. Ivan Oražen — so javili v Ljubljano, da nedostaja v bolnišnicah sanitetnega materiala, obvez, zdravil itd. — Zato se obračamo do slovenske javnosti s prošnjo, da nam z zbirkami pomore, da pošljemo našim zdravnikom pomoči pri njih človekoljubnem delu. Zbirke in prispevki naj se pošiljajo na upravnistva naših dnevnikov, ali na naslov: Hanuš Kroita, prokurist »Ljubljanske kreditne banke«.

Slovenske liste prosimo, da ponatisnejo ta poziv

V Ljubljani, 25. julija 1913.

Franja dr. Tavčarjeva.
Ivan Hribar.
Vera dr. Šlajmerjeva.

Ljubljana.

— Od tretje, merodajne strani opozorjeni, radevolje sporočamo, da dr. Mauring, čigar ime se je po neprevidnosti omenilo in v čigar gentlemanstvo ne dvomi nihče, nima z nobeno, ne javno, ne privatno zadevo ničesar opraviti in želi samo, da ga ljudje na miru pustijo.

— Nemci in mi. — Gledališko vprašanje. Ob času, ko ubogo slovensko gledališče preživlja težko krizo za biti in nebiti — naznanja »Laibacherica« že priprave nemškega gledališča za bodočo sezono. Pravi, da so pripravljene najboljšie sile in najlepši komadi. Nemško gledališče se je tudi znotraj popravilo in prenovilo. Tako je dobra nemška sezona zagotovljena. In mi? Se danes ne vemo, ali bo gledališče ali ne, niti osebja ni, niti repertoarja. Ali ni to sramota za nas? Nemci pa nas sramote po listih, češ, da je vse eno, če je slov. gledališče ali če ga ni — ker razven par starih igralcev niso slov. igralci zanič. Tako se nam tuji smejejo — do čim naši igralci, ki so dokazali lepe zmožnosti, čakajo v negotovosti konca krize.

— Katoliški shod, katoliški sklad in ljudski sklad. — to so trije žakliji pa eno brezdno, kamor morajo klerikalni ljudje sipati krone in bankovce. Kaplani po deželi izmoggavajo denar iz mladeniških organizacij, fajmoštri se zabavajo pri polni kasi in sodih, ej, kristjani, tega nebeškega veselja in raja mi navadni ljudje na zemlji nimamo! Polni želodci in polne mošnje, potem se lahko rogovi po prižnicah in političnih shodih.

— Gadji v škarpí. Ob nabrežju Gruberjevega kanala so se pojavili oni dan gadi. Imeli so notri pod kamenitimi ploščami gnezdo. Zadnja povoden pa jih je pregnala, deloma pa udušila.

Dr. Krek je zdaj zbežal pred Kamilo Theimerjevo v svoj samotni kraj Selce na Gorenjskem. Gori dela baje zdaj nekoliko pokore za grehe, ki jih je na Dunaju napravil. Oj, Janez, Janez!

— Gostovanje. Hrvatsko pokrajinsko gledališče Vojeslava Vukoviča priredi dne 2. 3. in 4. avgusta predstave v hotelu »Tivoli«. Igrale se bodo Nušičeve in druge novejšie stvari.

— Za Zalog - Vevče in okol, se ustanovi prih. nedeljo 27. t. m. C. M. podružnica. Zborovanje bo po 3. uri pop. v Zg. Kašlju blizu postaje Zalog pri g. Fr. Građu. To so bili edini kraji v ljubljanski okolici, kjer dolgo let ni bila mogoča nobena narodna organizacija. Nedavno pa je vzletel stvar v roke idealni in požrtvovalni rodoljub g. Fort. Kurnik, skladiščni mojster. Njegova marljivost je prekosila vse pričakovanje, zakaj v par tednih je pridobil 82 članov, med temi 1 ustanovnika (g. Janko Kuhar v Plavnju). Tako krásnega uspeha še ni

imela pred ustanovitvijo nobena podružnica na Kranjskem. Zeleti bi bilo, da pridejo kumovat vzorni podružnici ljubljanske in okoličanske podružnice, da damo poguma in priznanja ondodnim rodoljubom. Odhod s poštanim vlakom.

Trgovski tečaj v Ljubljani. Pod tem zaglavjem je bil priobčen v št. 569. »Dneva« članek, ki se je zelo nepremišljeno obregnil ob trgovske tečaje in to brez vsake stvarne podlage, sloneč na neresničnih podatkih. Za danes ovržemo le one točke, ki se nanašajo na številke, o ostalem pa hočemo razpravljati v eni prihodnjih števil v članku, ki ga nam da na razpolago strokovnjak. Notica trdi, da imamo pet trgovskih tečajev, kar pa ni resnica, ker obstojajo v resnici le štirje in sicer dva slovenska in dva nemška. Gorostasna je trditev, da ti tečaji producirajo na leto 400 gojenk, dokaz temu, da imajo ti štirje tečaji letos vsi skupaj samo 124 gojenk, kar je razmeroma jako malo, ker se razkrope te po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in celo Koroškem, pa tudi še v druge dežele, kjer dobe dobre službe. Seveda, če se vsaka šola, kamor zahajajo malo večja dekleta, smatra za trgovski tečaj, potem lahko naštejemo na tisoče absolventk in absolventov.

— Klerikalci med seboj v Novem Vodmatu. Ribniška ulica v Novem Vodmatu je bila včera pred tukašnim okrajnim sodiščem zopet precej dobro zastopana. Tožili so se vse križem. Knolova žena je tožila g. Reberjakovo, g. Rebernjak je tožil g. Knolovo, g. Rebernjak je tožil zopet obe. In tako je bil včera ta klerikalni direndaj pred sodiščem. Obravnava je trajala precej dolgo. Po prizadevanju sodnika, da bi se stranke poravnale, ni prišlo do tega, ampak je vsaka stranka zahtevala, da se druga kaznuje po zakonu. No, in sodnik je bil pač previden in videl, da so vsi trije enaki, ki se kaj radi prepirajo s svojimi sosedi, ako pa teh nimajo, se prepirajo sami med seboj. Da jim ohladi njihovo vročo kri, bodo šli vsak za en teden v špekambro delat za svoje grehe pokoro. Tako je sodnik vstregel vsem, da se zopet ne bode mogel eden iz drugega norčevati. Sosedje se bodo pa v Ribniški ulici za en teden nekoliko oddahnil.

— Iz Most. Dne 24. julija se je vršila obravnava pri tukašnjemu obrtnemu sodišču proti stavbnemu podizatelju Josipu Oražmu. Stavbna tvečka Josip Oražen & Comp. je imela vpisane delavce, ki so izvrševali razna stavbna dela. Dokler je ta tvečka delavce redno izplačevala, ni bilo nikakoršnega pritoževanja od strani delavcev. Zadnji čas je pa ta tvečka jela odgovajati delavcem zaslužek in v večjih slučajih niso niti dobili plačila. Tako sta dva delavca, ki sta bila pri tej strogo krščanski tvečki vpisana, morala tožiti to tvečko na izplačilo zaslužene denarja. Pri obravnavi se je udeležilo, da mora stavbna tvečka Josip Oražen & Comp. delavcem popolnoma njih odtrgani zaslužek plačati in sicer takoj. Tvečka Josip Oražen & Comp. v Mostah stoji zelo slabo, kakor se vidi, bode kmalu napovedala konkurz, ker je preveč zadolžena. Delavci pa nočejo delati zastonj.

Klerikalci in narodne noše. Šele sedaj se je izvedelo, čemu da je taka reklama za narodne noše od strani klerikalcev. Od prav zanesljive strani se čuje, da bodo isti zaslužili lepe provizije pri tem. Kolikor več narodnih noš bo prodanih, toliko večji bode klerikalni dobiček pri tem! Ubogi posli in služkinje, tudi na ta način vaši vaši navidezni prijatelji prešajo in izžemajo od vas vaše težko prislužene solde. Čemu je potreba da se za to maškarado denar proč meče, ter se še celo male otroke sili v narodni noši v ta cirkus? Kaj zato, ako se par malih otrok pohodi med odrasčeno množico, samo da bode več dobička. Mogoče se pa misli na tej maškaradi izreči enoglasno zapupica dež. glavaru, ter se radi glasov sili tudi otroke poleg? Potem se bode na še odposlala udanostna brzojavka na Dunaj in v Rim, češ, pogledite nas, kako smo udani farizeji!

— Kurji tatovi so se v zadnjem času pojavili na Viču, Glincah, v Brdu in sploh po tamošnjih vaseh. Policija je sicer poizvedela, da tatinska tolpa premleva pokradeno kuretno v Mestnem logu, kamor je bilo te dni poslano nekaj stražnikov, da bi tatove polovili, a niso imeli sreče, ker je bila cela zalega še pravočasno odnesla pete, menda proti Brdu.

— Kaj je s slučajem v prisilni delavnici? Ali je še živ ali že mrtev? »Arbeiter Zeitung« poroča iz Ljubljane: V oddelku za korigende ljubljanske prisilne delavnice je izbruhnil upor kaznjencev. Naenkrat so v veliki delavnici napadli paznika Mencelja in predno je še mogel dati alarm, je dobil z udarci in sunki s pomočjo raznega orodja take težke poškodbe, da so ga morali v brezup-

nem stanju z rešilnim vozom prepe-ljati v deželno bolnišnico, kjer je kmalu vsled zadobljenih poškodb umrl. Upor je šele po daljšem boju alarmirano pazništvo zadušilo. Več korigendov je bilo poškodovanih.

— Otok Pariza. Ta velikanski kriminalni roman se predvaja danes do torka (4 dni) v kino »Ideal«. Slika je vefelino izpeljana, da narašča napetost od dejanja do dejanja tako, da se ogne vsem mogočnim situacijam. Predvaja se v 7 dejanjih 2 uri. Primerna je tudi za mladino. Predvaja se vsak dan do torka ob 3., 5., 7., 9. uri, cene navadne. Priporoča se jako ta obisk te slike. V sredo do petka Nordisk drama. V soboto senzacija iz balkanske vojne »Krvavi poljub«.

Nar. Del. Organizacija.

Jutri vsi v Barkovlje! Niti dva tedna od tega, ko so rogovili italijanski časopisi: »Domani tutti in Piazza grande!« (Jutri vsi na Veliki trg!) To je bilo tedaj, ko je bil sklican pred c. kr. namestništvom protestni shod glede slovenskega obrtnega šolstva. Italijanski časopisi so hujskali na vse mogoče načine, češ, Trst je italijansko mesto, zato nikakor ne gre, da bi prirejali v tem mestu Slovenci shode pod milim nebom ter na ta način izzivali razburjati italijansko prebivalstvo. Vlada je vzela italijanske hujskarije v poštev ter jih zadovolila s tem, da je omenjeni protestni shod prepovedala. In tisto c. kr. namestništvo, ki je Slovencev prepovedalo shod v mestu, ki je italijanski in slovenski, torej dvojezično, tisto c. kr. namestništvo je dovolilo prirediti italijansko-nacionalno šovinističnemu in pretepaškemu društvu »Gimnastic« in to v naši okolici, v čisto slovenski vasi, v naših Barkovljah, in sicer vključno temu, da ima ta prireditev samo ta namen, da ščuva in izziva slovensko barkovljansko prebivalstvo.

Komu ni več v spominu, kako so italijanski suroveži — iz katerih se rekrutira omenjeno društvo — postopali z barkovljansko slovensko šolsko dečo? »Dan« je o tem že poročal. Jajnost je bila zaradi onega zverinskega dogodka silno razburjena, še bolj pa, ko se je slišalo, da namerava »Gimnastic« prirediti v nedeljo, 27. t. m. prireditev v Barkovljah. C. kr. namestništveni svetnik je »Gimnastic« prav iz navedenega razloga prepovedal prireditev. Toda c. kr. namestništvo je prepoved c. kr. namestništvenega svetnika razveljavilo, in Italijanom je s tem dana prosta pot, da se šopirijo in izvažajo po Barkovljah, kajkor se jim bo pač poljubilo.

Našega slovenskega prebivalstva ne samo v Barkovljah, ampak tudi v mestu in celi naši okolici se je polastila velikanska razburjenost, ko je izvedelo za ta ukrep c. kr. namestništva. In prav je imela »Edinost«, ko je beležila med drugim, da za eventualne posledice ne bodo odgovorni Italijani, ne drugi, marveč c. kr. namestništvo samo.

Se je čas, da c. kr. namestništvo popravi, kar je zagrešilo. Z naše strani hočemo storiti svojo dolžnost s tem, da pozivljamo vse tržaške in okoličanske Slovence, da se podajo jutri, v nedeljo, 27. t. m., vsi v Barkovlje. Če so italijanski časopisi zavzemali to stališče ter hujskali: Domani tutti in Piazza! bomo pač tudi mi imeli to pravico: Tržaški in okoličanski Slovenci! Jutri vsi v Barkovlje!!!

Veselica NDO, pri Sv. Jakobu. »Nar. del. organizacija« priredi jutri, v nedeljo, 27. t. m., vrtno veselje v »Delavskem konsumnem društvu« pri sv. Jakobu. Začetek ob 4. popoldne.

Deželna organizacija NDO, sklicuje za danes, v soboto, ob 7. zvečer važno konferenco, ki se bo vršila v društveni dvorani št. 2. — Dnevni red raznovrsten.

Trst.

Zopet v domovino bo moral iti Avgust Piutti, 42 let star, iz Čedad, po poklicu čevljar. Alojz Dean ga je ovalilnakomisarijatu, da ga je okradel v ponedeljek ponoči. Aretiran je bil v žganjarni in je bil popolnoma pijan. Nikakor ni hotel priznati, da je kradel. Povedal je, da je prišel pred tremi dnevi v Trst, in da išče dela. Obdržali so ga v zaporu. Avgust Piutti je bil že nešteto krat izpusten iz Trsta, pa nikakor neče ostati v svoji domovini. Ne po domovini, ampak po Trstu ga prireja nekako domotožje; pač res: Trst je za regnicole nekaka Indija Koromandija. Fakt je, da bo moral iti Piutti ven, čeravno žalostnim srcem — v domovino. Do svidenja!

Steklenico žganja je dobila v obraz, Katarina Pauc, stara 42 let, stanujoča v zagati dei Grigione 1, se je sprla te dni s svojim možem. Mož ji je ob tej priliki vrzel stekle-

nico z žganjem v obraz. Zadobila je precejšnje rane na obrazu. Morala je na zdravniško postajo, kjer so jo obvezali.

Prst si je zmečkal, Herman Rabi inženir, star 27 let, iz Gorice je bil tako nesrečen, da si je ulovil prst v stroj, medtem ko ga je spravljal v delovanje. Prišel je na zdravniško postajo, kjer so mu prst obvezali.

Samonar v gozdiču. Ono dekle, o kateri smo poročali, da se je zastopila v rojanskem gozdiču, se imenuje Francka Majšič, stara 22 let, iz Ljubljane; po poklicu je bila pešterica. Spoznala jo je neka njena prijateljica.

Med godbo. V tork je, med tem ko je poslušal godbo, ki je svirala na Velikem trgu, padel na tla neki neznanec in umrl. Šele naslednji dan se je dogalo, da je umrl moški delavec Paskval Spada, star 46 let, iz vasi Roccafreddo pri Bolonji v Italiji.

Mlada tatca. Aretirana je bila te dni neka služkinja Marijeta Glačnik. Služila je delj časa pri g. Francu Kizick v ulici Fabio Cevero št. 15. Gospodarju je večkrat zmanjkala kakšna drobnarija. Nekaj časa jo je gospodar trpel, ko pa je videl, da služkinja tudi prepeva male otroke, jo je zapodil. — Ko je služkinja odšla, je opazil gospodar, da mu je zmanjkalo, razum drugih malovrednih stvari, tudi neki aparat za kuhanje. Dal jo je takoj aretirati. — Dobili so jo na njenem novem stanovanju v ulici Fizziano Vecellio št. 9. Dekla noče priznati tatvine.

Utopljenec. Te dni so potegnili iz morja v Barkovljah moža. Sedaj so ga spoznali. Imenuje se Jakob Pertot, star 50 let stanujoč v Barkovljah. Mčž, ribič po poklicu, pač ni maral za to revno življenje. Že dolgo časa je iskal prilike končati si to mizerno življenje. No in te dni si je napravil konec v morju. Sedaj je srečnejši.

Širokemu svetu nekaj o trojih in še nekaj povrh!

Kaj ne, dragi čitatelj, čudna reč to! Kaj si misliš pri tem? Kaj bi bil rajši: čebela ali človek? Jaz mislim, da odgovor na to vprašanje odvisi ali od razvoja tvojih možganov ali pa od tvoje odkritosrčnosti in pa še od odnosa, v katerih živiš. Vem le-to, da bi večina ljudi izvolila obliko čebele za dobo svojega bivanja v tej "dolini solza", kjer je veliki množini ljudstva le malo rožic dan, kjer bi mogli okušati med življenja. Trdo delo, neumnost, večna skrb, greh, zločin, zavistnost drugih itd. jih teži, tare in pritiska k tlom med koprive, trnje in pelin. Seveda, malo število "izbranih", bi se izrekla za človeško obliko za dobo svojega bivanja v paradizu, kjer trdo delo, neumnost, večna skrb, greh in zločin drugih ustvarjajo zanje pogoje, iz katerih se jim cedi med in mleko v neusahljivem in vednem toku. Po tem paradizu na zemlji hrepeni in drvi vse, vsak hoče med "izbrance" in veliko jih je, ki na tihem žele biti čebele, ki pa zatajijo to prepičanje ter pravijo, da si žele pridobiti "večni" zaslug.

Pa, kam ženejo misli pero? — Da, da, čebele so neizbrljivi vir premišljevanja in znanstvenega razpravljanja — in to že od starodavnih časov. Najstarejši arijanski znanjci, egiptovska skulptura in papiri pričajo, da so že v teh pradoh čebele posvečevali ljudje svojo pozornost. Na hieroglifih je čebela označena kot simbol kraljeve časti. De Montford je že v 17. stoletju navedel 600 pisateljev, kateri so se s čebelo bavili. Med temi so Aristotel, Virgil, Plinij, v angleški literaturi te vrste najdemo Shakespeara, Lord Byrona, Pope, itd. In dandanes še se največji naravoslovci bavijo z raziskovanjem čebele in njenih lastnosti.

Da ustrezem vprašanju v začetku tega spisa in ga pomagam rešiti — če je res zato potrebna, naj povem tu še nekaj o trojih.

Trotje so možki in panju. Oni so večji ko čebele-delavke, ter se žive od dela čebel. Oni se prikazujejo — ali se iz jajčic izležejo — v početku dobe rojenja, da oprave (oploje) matice, katere bi se izlegle. Ko pa se rojenje preneha in tok medu v cvetju pojenju, se čebele-delavke znebe trotov. V ta namen jih ženejo v kak kot v panju in jih puste brez hrane, ko trotje vsled stradanja omaga, jih čebele izženejo iz panjev, da poginejo, včasih jih pa kar naravnost umore, zgodi se tudi, da jih čebele

v svoji togoti razmrevirajo in razmesarijo. (Za človeško družbo zelo poučno).

Torej, trot je zato na svetu, da oploidi matice in s tem vzdrži rod. On je vedno tu, kjer je treba ta posel vršiti — je nekako, kakor pri ljudeh — in še preveč jih je okoli matice, ki se pada na svoj ženitveni izlet. Najhitrejši, najčvrstejši trot je zmagovalac pri tej tekmi, to je vedno veljaven zakon v prirodi. To oplojenje se v življenju matice in trota godi samo enkrat in se vrši v zraku. Pri te priliki zgubi trot svoje življenje; matice vsled vplojenja začne leči vplojena jajčeca iz katerih se izlegajo matice, trotje in čebele-delavke. Takih jajčec izleže matice vsak dan 3 do 4 tisoč, njeno življenje traja 3 do 5 let.

Radi pomanjkanja trotov, bodisi pri tej ali oni priliki, se še ni nihče pritoževal in to prikazuje pač ni nobeden čebelar v normalnih razmerah še opazoval. Če pa v redkih slučajih kaka deviška matice ne naleti na svojega ženina v pravem času in kadar si ga zaželi, naj se potolaži s pregovorom »kar ni, pa bo«, kakor Evine hčere iz človeškega rodu. In tako bo vse prav, posebno, če je široki svet ali pa le košček sveta našel v tem brbljanju trohico zabave in pouka.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Kakor smo že včeraj domnevali, to se je zgodilo: na konferenci veleposlanikov v Londonu, kjer se je imelo sklepati o korakih proti Turčiji, se ni sklenilo ničesar. S tem so turški upi uresničeni. Turčija je namreč pričakovala, da ji Evropa ne stori ničesar. No, in res! Vprašanje je, kdo je Turčijo tako dobro informiral?

Proti Turkom se torej ne stori nobenega resnejšega koraka; in tako imajo turške tolpe dovolj časa moriti in požigati v Bolgariji.

London, 25. julija. Včeraj se je tu vršila veleposlaniška konferenca. Glede postopanja proti Turčiji se ni doseglo nobenega važnejšega uspeha. Velepile si glede naših sredstev niso edine. (Pač pa so bile edine namram mali Črni gori radi Skadra. Rusija ni stavila nobenega predloga za našino postopanje, to pa zato, ker to ne more biti Angliji radi njenih mohamedanskih podanikov ljubo.

KAJ IMA STORITI BOLGARIJA?

Bolgarije ne bodo tedaj velesile reševale pred Turki. Turek prodira nevdržema po bolgarskem ozemlju, mori in požiha. In vendar Bolgarija se še ne gane, dasiravno ji ne preostaja drugega — in to se je tudi na londonski konferenci povdarjalo — kakor da sklene mir s svojimi dose-danjimi nasprotniki in se obrne proti Turčiji.

Bukarešt, 25. julija. Rumunski krogi domnevajo, da je sedaj edina rešitev za Bolgarsko, da se prilagodi srbskemu in grškemu stališču glede premirja in miru, sicer postaja srbsko in grško prodiranje proti Sofiji vedno resnejše.

BOLGARSKA IGRA POSTAJA RAZUMLJIVEJŠA.

Že več kot teden dni igra bolgarska vlada igro tako umazano, da je ni mogoče označiti. Mesto, da bi sklenila mir s svojimi nasprotniki, ki bi mir radevolje sklenili, pošila Koburčan Ferdinand na vladarje telegrame, kjer prosi, da naj bi ti pripomogli k miru. Med tem pa tako bolgarska vlada, kakor tudi bolgarska delegata v Nišu zavlačujeta mirovna pogajanja, zajedno pa napada Bolgarska srbske in grške pozicije, kar je Srbe in Grke napotilo do tega, da so sklenili ne preje prenehati z vojnimi operacijami, dokler Bolgarija ne podpiše preliminarnega miru. Dosedaj je samo rumunski kralj delal na to, da se vojne operacije vstavijo, sedaj le pa nastopila še Rusija in —

Avstrija. In tega je menda čakala Bolgarija. Namenoma je izzivala in izziva — popolnoma pobita — Srbijo, tako, da sta se Srbija in Grška odločile nadaljevati z vojnimi operacijami, proti čemur je nastopila poleg Rusije tudi Avstrija, češ, da se Bolgarije ne sme ponižati: s tem so pa dobili Bolgari potuho in bodo svojo zahrbtno napadanje še nadaljevali najbrže tako dolgo, da pripravijo Avstrijo do intervencije, na katero Bolgarski Koburčan in Savov čakata že od vseh početkov. Mesto, da bi kralj branil deželo pred Turki, ki more družine lozengradskih junakov, si je postavil za nalogo: uničevati svojo zavezniško Srbijo, brez čije pomoči bi ne bilo Drinopolje padlo. Res slovanska je Bolgarija.

Atene, 25. julija. Uradno se poroča, da se je izvršil pri srbski in grški vladi prijateljski korak Rusije, ki želi radi krize, ki ogroža bolgarski obstoj, da se sklene premirje. Koraku Rusije se je pridružila tudi Avstro-Ogrska.

Tako grška kakor srbska vlada sta odgovorile, da je radi znane bolgarske zahrbtnosti nemogoče skleniti premirje pred podpisom preliminarnega miru.

NA DUNAJU SE POSVETUJE VOJNI MINISTER KROBATIN Z BERCHTHOLDOM.

Dunaj, 25. julija. Kroatni in Berchthold sta imela dolgo konferenco, kateri se pripisuje v poučenih krogih velika politična važnost.

Bukarešt, 25. julija. Položaj se od včeraj ni spremenil. Četudi se Srbija in Grška upirata skleniti premirje, vendar bo pa v prodiranju grških in srbskih čet vsled intervencije rumunskega kralja nastopila počasnost. Pogajanja v Bukarešti se pričnejo v najkrajšem čase. Črnogorska vlada je že svoje imenovala.

RUMUNI NOČEJO BITI ANGELJI VARUHI.

Bukarešt, 25. ulija. Na namigavanju iz Londona in Pariza, naj bi Rumunija naglala Turke iz Bolgarije in Tracije je Rumunija odgovorila, da ni angeli- varuh Evrope.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Centenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov. najnižja cena.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Feliks Žagar, Stari trg 32. naredi čepice, ako se tudi blago prinese. 675-1

Kupi se fotografski aparat 13x18 ali 18x24. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 671-1

Kontoristinja, večša slovenske, kakor tudi popolnoma nemške korespondence, se išče. Ponudbe v navedbo plače pod »št. 36.« na »Prvo anončno pisarno«. 673-1

Učenec se sprejme za fotografsko obrt. Naslov pove »Prva anončna pisarna«. 674-1

Dirkalno kolo, dobro ohranjeno, se prodaja. Naslov v »Prvi anončni pisarni«. 666-3

Kupim hišo

z dvema ali tremi sobama ter nekoliko vrta, ne več kakor 15 minut oddaljeno od glavnega trga, proti letnemu odplačilu do 800 K. Ponudbe prosim do 6. avgusta t. l. A. K. pošto ležeče Ljubljana.

Godbo na lok

(septet)
za ples in koncert
priporočam. — Cene zmerne.
Ponudbe na
SADAR, Škofja Loka.

Fotografske aparate

in vse potrebščine ima v zalogi
drogerija in fotomanufaktura

„ADRIJA“
v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.
Zahtevajte cenike!

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago. Solidna trdka:
BLUZE
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v
otroških oblekah
:: in krstni opravi, ::

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogled, toplovere, in zrakomere vseh vrst. Očala, štčipalniki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštne preste.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster
Gosposka ulica šte. 5
se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gumbe iz svile in blaga, trpežne tudi za eksport po morju. 229

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876. Telefon šte. 60.
Podjetje za prevozno ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet ovojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstrijskega Lloydja.
Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7 "
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14 "
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10 "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajšimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695.77.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte

Rez. fond nad K 1.000.000.